

مسئله ترمیم روابط واشنگتن با کشورهای عرب خلیج فارس

به قلم دیوید شنکر (/fa/experts/dywyd-shnkr/)

۶ ژوئیه ۲۰۲۲

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/fixing-washingtons-gulf-rift

العربية (/ar/policy-analysis/rab-alsd-byn-washntn-wdwl-alkhlyj/))

Also published in Caravan

درباره نویسنده

دیوید شنکر (/fa/experts/dywyd-shnkr/)

.David Schenker is a Senior Fellow at The Washington Institute and former Assistant Secretary of State for Near Eastern Affairs

مقاله‌ها و دیدگاه‌ها

از دیدگاه ابوظبی و ریاض هیچ جایگزینی برای یک شریک آمریکایی با اراده بازدارندگی یا پاسخ نظامی به پرخاشگری ایران وجود ندارد

پرزیدنت بایدن در جریان اولین سخنرانی مراسم تحلیف خود قول داد [آمریکا] «ائتلاف‌های خود را ترمیم کند» و «شریکی نیرومند و مورد اعتماد برای صلح پیشرفت و امنیت» باشد. با گذشت یک سال از دوره دولت بایدن باید او را تقدیر کرد که توانسته است یک ناتوی تضعیف‌شده را برای مقابله با چالش ناشی از تهاجم روسیه به اوکراین متحد کند و اتحاد شرکای اقیانوس هند-آرام برای مقابله با تهدید چین را جان دوباره ببخشد. ولی در جاهای دیگر مدیریت ائتلاف از سوی دولت او مسلماً موفقیت کمتری داشته است. طی ۱۸ ماه گذشته اعتماد کشورهای عرب خلیج فارس به شراکت دیرینه‌شان با آمریکا به کمترین سطح خود رسید. امروز روابط آمریکا بخصوص با عربستان و امارات دچار مشکل است.

ترکیبی از عوامل به تیرگی روابط واشنگتن با ریاض و ابوظبی کمک کرده است. این استنباط که دولت اشتیاق زیادی برای از سرگیری توافق هسته‌ای با ایران دارد بدون اینکه به نگرانی‌های منطقه‌ای درباره شبه‌نظامیان مورد حمایت ایران توجه کند از ابتدا مایه آزرندگی بود. وقتی واشنگتن یکی از این سازمان‌ها یعنی حوثی‌های یمن را از فهرست تروریستی خارج کرد که در آن زمان مرتباً عربستان را هدف می‌گرفتند اوضاع را بدتر کرد. رها کردن کابل و خروج آشفته از افغانستان هم نمی‌توانست به حس اعتماد به تعهد امنیتی منطقه‌ای آمریکا کمکی کند. پاسخ گند دولت آمریکا به حملات پهپادی و موشکی بی‌سابقه حوثی‌ها بر ضد امارات در ژانویه ۲۰۲۲ هم نتیجه مشابهی داشت در حالی که اماراتی‌ها آن را «۱۱ سپتامبر» خودشان خواندند.

پیش از همه این‌ها بایدن در زمان کاندیداتوری خود ولیعهد عربستان محمد بن سلمان را «مطرود» خوانده بود. این البته به خاطر قتل جمال خاشقجی ژورنالیست مستقر در آمریکا در سفارت عربستان در استانبول بود. کراهت علنی پرزیدنت از محمد بن سلمان کماکان روابط آمریکا با ریاض را در یک سال و نیم اول عمر این دولت تحت تاثیر قرار داده است.

این تحولات به علاوه نگرانی‌های منطقه‌ای درباره کاهش یافتن هزینه آمریکا در خاورمیانه در چارچوب «چرخش به آسیا» و اکراه آشکار واشنگتن از کاربرد نیروی نظامی ریاض و ابوظبی را به این نتیجه رساند که آمریکا دیگر شریک امنیتی قابل اتکایی نیست. در نتیجه هم

عربستان و هم امارات در صدد پوشش ریسک برآمدند و به دنبال افزایش تنوع در روابط راهبردی خود رفتند برای همین ریاض در حال ساختن (<https://www.wsj.com/articles/saudis-begin-making-ballistic-missiles-with-chinese-help-11640294886>) یک کارخانه موشک بالستیک در خاک خود با کمک پکن است امارات هم در حال خریدن (<https://www.asiafinancial.com/uaes-china-jets->) اواخر مشغول ساختن (<https://www.wsj.com/articles/us-china-uae-military-11637274224>) یک بندر نیروی دریایی نزدیک ابوظبی بوده است

تمایل شرکای دیرینه آمریکا در خلیج فارس به جستجوی همکاری امنیتی و راهی واشنگتن تلاش‌ها برای ترمیم این روابط را دشوار می‌کند روابط بین‌فردی متنشج هم همین اثر را دارد بنا به گزارش‌ها محمد بن سلمان جواب تماس تلفنی (<https://www.reuters.com/markets/asia/saudis-mbs-will-eventually-take-bidens-call-2022-03-10>) پرزیدنت ترامپ را نداد و گفته شده فهرست بلندی از مطالبات (<https://www.reuters.com/world/middle-east/saudi-crown-prince-plays-oil-card-quest-us-recognition-2022-03-03>) تهیه کرده است که پیش از آشتی‌کنان با واشنگتن باید تامین شود در این میانه محمد بن زاید ولیعهد ابوظبی به ژنرال مکنزی از ستاد فرماندهی مرکزی آمریکا (سنتکام) که هفته‌ها بعد از حملات حوثی‌ها به امارات رفت کم‌مجلسی کرد و از ملاقات با وزیر خارجه آنتونی بلینکن در امارات برای پذیرش عذرخواهی (<https://www.axios.com/blinken->) [apologize-mbz-houthi-attacks-uae-41bfaf52-126e-4458-936f-84429bc2b27f.html](https://www.axios.com/blinken-apologize-mbz-houthi-attacks-uae-41bfaf52-126e-4458-936f-84429bc2b27f.html)) او بابت پاسخ دیرهنگام آمریکا به این حملات خودداری کرد (این دو در نهایت در مراکش ملاقات کردند). نه محمد بن سلمان و نه محمد بن زاید به تمناهای دولت بایدن برای قطع دوستی با روسیه و اوپک‌پلاس و افزایش تولید نفت برای کاهش قیمت آن در بازار جهانی هم توجهی نخواهند کرد هر چند یک شکست بزرگ در انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره آمریکا در سال ۲۰۲۲ ممکن است موجب تغییر رویکرد دولت بایدن شود به نظر نمی‌رسد شرکای واشنگتن در خلیج فارس روی آن حساب کنند در واقع به نظر می‌رسد هم عربستان و هم امارات نشسته و منتظرند و بسیار امیدوار که در سال ۲۰۲۳ در کاخ سفید یک انتقال سیاسی از دولت دموکرات به جمهوری‌خواه روی دهد با جهش قیمت‌های انرژی تضعیف ثبات تمام خاورمیانه از سوی ایران و نیاز روزافزون آمریکا به حمایت منطقه‌ای در جایی که رقابت قدرت‌های بزرگ در جریان است این روابط رو به وخامت در زمان واقعا بدی پیش آمده است

روابط دوجانبه با این شرکای دیرینه در حال رسیدن به نقطه‌ای بحرانی است اگر پیشاپیش به آن نقطه نرسیده باشد هرچند چشم‌انداز بهبود روابط روشن نیست ولی مهم است که به یاد داشته باشیم واشنگتن در گذشته هم بر چالش‌هایی با متحدان خود در خلیج فارس فائق آمده است

در سال ۱۹۷۳ اوپک به رهبری عربستان در تلاش برای فشار بر واشنگتن برای پایان دادن به حمایتش از اسرائیل طی جنگ این کشور با مصر و سوریه یک تحریم نفتی را علیه آمریکا آغاز کرد آن تحریم قیمت نفت را چهار برابر کرد و منجر به رکود تورمی و سقوط بازار سهام آمریکا شد همچنین حمله تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ از سوی القاعده در آمریکا که تقریباً ۳۰۰۰ نفر را کشت روابط آمریکا و عربستان را متشنج کرد چون ۱۵ نفر از ۱۹ تروریست این حمله متولد عربستان بودند در پی آن وضع «قانون عدالت علیه حامیان تروریسم» یا جاستا [JASTA] در آمریکا مصونیت دولت‌های خارجی را برای ریاض لغو کرد که در سال ۲۰۱۸ به قربانیان اجازه داد علیه عربستان اقامه دعوی کنند و دارایی‌های مستقر در آمریکا را مصادره کنند و این روابط را بیشتر متشنج کرد در سال‌های اخیر در ۲۰۲۰ پرزیدنت ترامپ محمد بن سلمان را **نهدید کرده بود** (<https://www.reuters.com/article/us-global-oil-trump-saudi-specialreport/special-report-trump-told-saudi-cut-oil-supply-or-lose-u-s-military-support-sources-idUSKBN22C1V4>) که اگر اوپک تولید نفت را از سطحی که داشت قیمت‌های جهانی را تنزل می‌داد و صنعت فرکینگ آمریکا را (برای استخراج نفت از منابع عمیق) به خطر می‌انداخت کمتر نکند کنگره تمام نیروهای آمریکا را از عربستان بیرون خواهد کشید

در تمام این موارد واشنگتن و ریاض توانستند به مرور زمان اختلافات را حل کنند و روابط دوجانبه را به مسیر خود برگردانند مسلماً ترمیم روابط با شرکای خلیج فارس امروز دشوارتر از گذشته است به هر حال امروز دنیا به شکل فزاینده‌ای چندقطبی است و عربستان و امارات پیوندهای اقتصادی و امنیتی عمیق و رو به رشد با چین و روسیه دارند هر چند شرکای واشنگتن در خلیج فارس می‌فهمند که مسکو یا پکن نمی‌توانند جایگزین آمریکا شوند در عین حال این کشورها اطمینان اندکی دارند به اینکه بتوانند به آمریکا در ایفای نقش سنتی‌اش در امنیت منطقه اتکا کنند

حتی اگر آمریکا به سمت آسیا «چرخش» کند خاورمیانه منطقه مهمی برای واشنگتن باقی خواهد ماند علاوه بر ادامه تضمین جریان آزاد نفت از طریق خلیج فارس آمریکا کماکان بر محدودکردن فعالیت‌های بی‌ثبات‌کننده ایران و نفوذ زبان‌بار چین و روسیه در سراسر منطقه متمرکز خواهد بود حضور قدرتمند دیپلماتیک و نظامی آمریکا برای زنده نگهداشتن و حفظ همکاری محلی در جهت کسب این اهداف حیاتی خواهد بود ولی برای برقراری مجدد این گونه روابط آمریکا اول باید شرکای سابقش را که فعلاً متقاعد نیستند متقاعد

سازد که امریکا متحد قابل اطمینانی است

برای تنظیم دوباره روابط با ریاض ضروری است که دولت آمریکا از مسئله خاشقجی عبور کند آنچه برای این تبعه عربستان رخ داد واقعا ظالمانه بود و دولت ترامپ ۱۷ مقام امنیتی سعودی را که تعداد چشمگیری است به خاطر نقش‌شان در این اقدام شنیع تحریم کرد ولی تلاش برای منزوی و مجازات کردن حاکم احتمالی آینده سعودی چندان در جهت منافع ملی آمریکا نیست از بین بردن شانس موفقیت روابط آمریکا-سعودی از طریق مجازات محمد بن سلمان به خاطر دخالت او در قتل مزبور چنانکه ارزیابی‌ها نشان می‌دهد رویه‌ای غیرسازنده برای آینده ایجاد می‌کند آیا واشنگتن باید مکلف باشد که محمود السیسی مقام ارشد استخبارات مصر را هم که پسر عبدالفتاح السیسی رئیس‌جمهور مصر است به خاطر نقش سازمان او در شکنجه و قتل جولینو رجنی تبعه ایتالیایی تحریم کند

برچسب‌زنی دولت هم بی‌نتیجه است درست چند هفته بعد از آن‌که برت مک‌گورک مدیر خاورمیانه شورای امنیت ملی و ایموس هوکستاین فرستاده ویژه وزارت خارجه برای امور انرژی به ریاض سفر کردند تا عربستان را به افزایش تولید نفت ترغیب کنند کاخ سفید انتقادات خود از عربستان را تکرار کرد جن ساکی سخنگوی کاخ سفید در ۷ مارس ۲۰۲۲ وقتی از او درباره گفته پیشین پریزیدنت بایدن

برای «مطرود» دانستن پادشاهی [سعودی] پرسیده شد **گفت** (<https://www.whitehouse.gov/briefing-room/press->

[briefings/2022/03/07/press-briefing-by-press-secretary-jen-psaki-march-7th-2022/](https://www.whitehouse.gov/briefings/2022/03/07/press-briefing-by-press-secretary-jen-psaki-march-7th-2022/)) او «پای حرفش ایستاده است».

گفته‌های تکراری دولت درباره عربستان نه محمد بن سلمان را مجازات می‌کند و نه منافع آمریکا را پیش می‌برد و به بهبود روابط دوجانبه کمکی نخواهد کرد

بازسازی اعتماد دشوار خواهد بود خصوصا به خاطر توجه روزافزون ارتش آمریکا به آسیا در غیاب جریان نیروها و تجهیزات آمریکایی بیشتر به خاورمیانه یک راه برای دوباره اطمینان دادن به شرکا این است که ستاد فرماندهی آمریکا با سنتکام در ایجاد یک معماری دفاعی منطقه‌ای در مقابل ایران از جمله دفاع موشکی همکاری و کمک کند این طرح باید شامل اسرائیل اردن امارات بحرین و هر کشور دیگری باشد که مایل به مشارکت است هرچند که این کشورها هم‌اکنون نیز در مسائل دفاعی همکاری دارند سنتکام و ارتش آمریکا می‌توانند نه تنها تخصص فنی که قدرت ائتلاف‌سازی ذی‌قیمتی را فراهم کنند

این گام‌ها می‌تواند تا حدی به بازسازی اعتماد نسبت به واشنگتن در مقابل ایران کمک کند اما از دید سعودی‌ها و اماراتی‌ها هیچ جایگزینی برای یک شریک آمریکایی با اراده بازدارندگی و/یا مجازات پرخاشگری منطقه‌ای ایران وجود ندارد

مسئله روابط مشکل‌دار بین واشنگتن و شرکایش در خلیج فارس یعنی ریاض و ابوظبی را صرفا نمی‌توان به اشتباهات سیاست‌گذاری دولت بایدن نسبت داد عربستان و امارات برای مثال محوریت رقابت قدرت‌های بزرگ را برای سیاست‌گذاران آمریکا چه جمهوری‌خواه و چه دموکرات درک نکرده‌اند اما از این گذشته هم‌زمان که فرمول سنتی نفت در برابر امنیت و صلح آمریکایی در خلیج فارس در حال تحول است شراکت آمریکا با ریاض و ابوظبی برای تامین منافع هر دو طرف مفید است برای ثبات منطقه‌ای موهبت است و ارزش دارد برای حفظ آن تلاش شود دولت بایدن وظیفه دارد تا گام‌هایی را برای ترمیم این روابط دوجانبه متزلزل بردارد

دیوید سنکر هموند ارشد تاوب در انستیتو واشنگتن و دستیار پیشین وزیر خارجه آمریکا در امور خاور نزدیک در دوران دولت ترامپ است این مقاله ابتدا در وبسایت کاروان انستیتو هوور (<https://www.hoover.org/research/fixing-washingtons-gulf-rift>) منتشر شده

است

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Biden in the Middle East: Opportunities and Challenges

July 11, 2022, starting at 12:00 p.m. EDT (1600 GMT)

◆
Ebtesam al-Ketbi ,
Tamar Hermann ,
Dennis Ross ,
Robert Satloff

(/policy-analysis/biden-middle-east-opportunities-and-challenges)

ARTICLES & TESTIMONY

The United States Needs a Better Strategy to Deter Iran

ژوئیه ۲۰۲۲

◆
Dennis Ross

(/policy-analysis/united-states-needs-better-strategy-deter-iran)

IN-DEPTH REPORTS

Counteracting Iran's Regional Strategy (Hebrew)

A Long-Term, Comprehensive Approach

ژوئیه ۲۰۲۲

◆
Eyal Zamir

(/policy-analysis/counteracting-irans-regional-strategy-hebrew-long-term-comprehensive-approach)

TOPICS

(/policy-analysis/khlyj-w-syast-hwzh-anrzhy/) خلیج و سیاست حوزه انرژی

(/policy-analysis/syast-amryka/) سیاست آمریکا

(/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/) نظامی و امنیتی

REGIONS & COUNTRIES

(/policy-analysis/ayran/) ایران

(/policy-analysis/kshwrhay-hashykhlyj-fars/) کشورهای حاشیه خلیج فارس